Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0409U004621

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-10-2009

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цвик Тетяна Іванівна

2. Tsvyk Tetayna Ivanivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.18

Назва наукової спеціальності: Ґрунтознавство

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-10-2009

Спеціальність за освітою: 8.130101

Місце роботи здобувача: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: 58012, м. Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.354.01

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: 58012, м. Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.05.01

Тема дисертації:

1. Антропогенно-генетична обумовленість формування фосфатного режиму буроземів Карпатської гірської провінції

2. Anthropogenic-genetic conditionality of formation of the phosphate regime of brown soils in the Carpathian mountainous province

Реферат/анотація:

1. Об'єкт - фосфатний режим ґрунтів природних і антропогенно-трансформованих біогеоценозів Карпатської гірської провінції. Мета - встановлення параметрів фосфатного режиму ґрунтів буроземного типу Карпатської гірської провінції залежно від їх генетичних особливостей, типу фітоценозів, можливих умов ґрунтоутворення та факторів антропогенезу. Методи - профільно-генетичний, порівняльно-географічний, лабораторно-аналітичний, математико-статистичний. Теоретичні результати - визначено зміни показників фосфатного режиму ґрунтів буроземного типу Карпатської гірської провінції за впливу різних типів рослинного опаду на фоні можливих умов зволоження, осушувальної меліорації та кальцієвмісних сполук. Вперше встановлено особливості формування фосфатного режиму буроземів з різними генетичними

особливостями під впливом фосфоритування та вапнування, а також напрями його трансформації в бурувато-підзолистому осушеному та неосушеному ґрунті. Обґрунтовано об'єктивність використання показників концентрації фосфатів у слабосольових витяжках з ґрунту для агроекологічного моніторингу буроземів. Практичні результати - уперше отримано показники часової динаміки рухомих фосфатів у бурувато-підзолистому осушеному та неосушеному ґрунті. Встановлено, що формування фосфатного режиму ґрунтів буроземного типу залежить від їхніх фізико-хімічних властивостей та умов функціонування. Запропоновано способи поліпшення фосфатного режиму бурого гірсько-лучного, підзолисто-буроземного та бурувато-підзолистого ґрунтів. Новизна - полягає у встановленні особливостей формування показників фосфатного режиму, зокрема фракційного складу мінеральних фосфатів у межах профілю ґрунтів буроземного типу залежно від їх генетичних особливостей під лісовими та трав'янистими фітоценозами. Показано, що під впливом осушення бурувато-підзолистого оглеєного ґрунту відбувається перегрупування фракцій мінеральних фосфатів у напрямі підвищення вмісту кальційфосфатів по профілю та залізофосфатів у верхніх генетичних горизонтах на фоні зниження вмісту алюмофосфатів. Обґрунтовано критерії для агроекологічного моніторингу ґрунтів буроземного типу на основі показників фосфатного режиму. Встановлено наявність тісних кореляційних зв'язків між показниками фосфатного режиму та фізико-хімічними властивостями ґрунтів буроземного типу за умов різних режимів зволоження й видів рослинного опаду, а також після взаємодії з хіммеліорантами. Ступінь впровадження - запропоновано показники для агроекологічного моніторингу ґрунтів буроземного типу, що залучені до екстенсивного сінокісно-пасовищного використання, а також поліпшені хіммеліорантами. Результати досліджень знайдуть застосування в практиці вибору шляхів покращення фосфатного режиму ґрунтів буроземного типу з різними генетичними особливостями. Матеріали дисертаційного дослідження можна використовувати у навчальному процесі при викладанні дисциплін "Хімія ґрунтів", "Агрохімія" та "Загальне ґрунтознавство" за напрямом "Агрономія", а також "Ґрунтознавство" за напрямом "Біологія". Галузь - науково-освітня та природоохоронна.

2. Object - phosphate regime of soils of natural and anthropogenic-transformed biogeocenosis of the Carpathian mountainous province. Purpose - determination of the phosphate regime parameters of brown soils formation in the Carpathian mountainous province depending on their genetic peculiarities, type of fitocenosis, possible conditions of soil formation and factors of anthropogenesis. Methods - profile-genetic comparative-geographic, laboratory-analytical, mathematic-statistic. Theoretical results - there were defined phosphate regime of brown soils of the Carpathian mountainous province in the case of extensive use of bay-field and pastures under the influence of different types of plant precipitation on the background of possible conditions of moisture, drain melioration and compounds containing Ca. For the first time there were determined the peculiarities of brown soils phosphate regime formation with different genetic characteristics under the influence of liming phosphorus and liming in combination with phosphoric, and also the directions of its transformation brownish-podzolic drained and not-drained soil, improved by chemical ameliorants. There was substantiated the objectivity of use phosphate concentration indexes in weak-salt extract from the soil for agroecological monitoring of brown soils. Practical results - for the first time there were obtained time dynamics indexes of moving phosphates in brownish-podzolic drained and not-drained soil. There was determined the fact tent the dependence of formation on their physical-chemical characteristics is revealed under different conditions of their functioning. There were proposed the ways for improvement of phosphate regime in brown mountainous-meadow, podzolic-brown, brownish-podzolic soils. Novelty - is in determination of peculiarities of phosphate regime indexes formation i.e. fractioned of mineral phosphates in the terms of profile of brown soils type depending on their genetic peculiarities under the forest and grass fitocenosis. It was grown under the influence of draining brownish-podzolic soils the fractions of mineral phosphates are transferred in the direction of increasing the content of Ca phosphate by profile and Fe phosphates in upper genetic horizons on the background of decreasing the content of Al phosphate and phosphates content in weak-salt extracts becomes maximal in a year and comes back to the original level in 2 years since the moment of introducing chemical ameliorants in the soil with drain and without it. The criteria for agroecological monitoring of brown soils type on the basis of phosphate regime indexes were substantiated. The

tight correlation connections between phosphate regime indexes and physico-chemical properties of the brown soils was determined on the conditions of different regions of moisture and different kinds of plant precipitations and also after interaction with chemical ameliorants. Degree of application - on the basis of the obtained results there were proposed the indexes for agroecological monitoring of brown soils used in extensive way postures and also those improved by chemical ameliorants The results of the investigations will be applied in practice of phosphate regime improvement of brown soils with different genetic characteristics. The materials of the dissertation investigation can be used in the teaching process of the following disciplines: Chemistry of soils, Agrochemistry, Basis Soil Science in Agronomy and Soil Science in Biology. The field is scientifically-educational and nature protective.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смага Іван Степанович

2. Smaga Ivan Stepanovich

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Канівець Віктор Іванович

2. Канівець Віктор Іванович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Топольний Федір Пилипович

2. Топольний Федір Пилипович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Балюк Святослав Антонович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Балюк Святослав Антонович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.